

Motion till riksdagen 2026/27:66

av **Daniel Lyckestam m.fl. (M)**

Låt stockholmare betala för vargen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa ett mer generöst ersättningssystem för skador, kostnader och merarbete som orsakas av stora rovdjur, med utgångspunkten att markägare och djurhållare ska ges fullgod ekonomisk kompensation för konsekvenserna av den nationella rovdjurspolitiken, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra 28 § jaktförordningen så att den som äger eller vårdar tamdjur får avliva rovdjur, såsom exempelvis varg, när rovdjuret befinner sig i direkt anslutning till tamdjuren och det finns skälig anledning att befara ett angrepp, utan krav på att ett angrepp redan har skett eller är omedelbart förestående, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fullgod ekonomisk kompensation till mark-och djurägare för rovdjurspolitikens konsekvenser

Förekomsten av stora rovdjur som varg och lodjur medför återkommande problem för människor som äger mark, håller djur och bedriver verksamhet på landsbygden. Angrepp på tamdjur innebär lidande för såväl djur som djurägare, men konsekvenserna för den enskilde är betydligt större än värdet av ett dödat eller skadat djur.

Rovdjursförekomst kan innebära behov av nya eller förstärkta stängsel, ökad tillsyn, förändrad djurhållning, veterinärvård, eftersök och andra åtgärder. Allt detta kostar både pengar och tid.

Sverige har genom politiska beslut valt att stora rovdjur ska finnas i den svenska faunan. Det är ett nationellt samhällsintresse och ansvaret för konsekvenserna bör därför också bäras gemensamt, även av stockholmare och andra storstadsbor. En enskild markägare eller djurhållare ska inte behöva bära en oproportionerligt stor ekonomisk börda för att staten vill upprätthålla rovdjursstammar.

Utgångspunkten bör därför vara att den som drabbas av rovdjur ska få en fullgod och väl tilltagen ekonomisk kompensation. Ersättningen bör inte begränsas till marknadsvärdet av ett dödat djur eller kostnaden för material till ett stängsel. Även den tid och det merarbete som rovdjursförekomsten orsakar måste värderas. Att bygga och underhålla rovdjursavvisande stängsel, kontrollera djur oftare eller vidta andra förebyggande åtgärder tar tid från annan verksamhet. Tid är en ekonomisk resurs och bör behandlas som sådan.

Ersättningssystemet bör därför utformas så att det är enkelt och generöst för den drabbade. Ersättning bör kunna lämnas för såväl skador på djur och egendom som förebyggande åtgärder, ökad tillsyn, merarbete och andra ekonomiska konsekvenser som följer av förekomsten av stora rovdjur. Schablonersättningar bör kunna användas i större utsträckning för att minska administrationen och säkerställa att även den drabbades egen arbetstid ersätts på en rimlig nivå.

Även markägarnas situation behöver ges större tyngd i rovdjurspolitiken. Förekomsten av stora rovdjur kan påverka hur en fastighet kan nyttjas, möjligheterna att bedriva jakt och annan verksamhet samt innebära ett ansvar för förebyggande åtgärder som annars inte hade behövts. Om staten genom sin rovdjurspolitik begränsar eller fördyrar den enskildes möjlighet att använda sin mark är det rimligt att detta också återspeglas i ersättningssystemet.

Det är på liknande grunder, med äganderätten i fokus, som regeringen gått vidare med förslag om fullgod ersättning till skogsägare när artskydd begränsar markanvändningen. Samma princip och system bör råda gällande rovdjurspolitiken. Ett sådant system bör omfatta konsekvenser av de stora rovdjur som omfattas av den svenska rovdjursförvaltningen, däribland varg och lodjur. Målsättningen bör inte vara att staten enbart ersätter den minsta möjliga kostnaden efter att en skada redan har inträffat. Ersättningen ska vara tillräcklig för att det inte ska vara den enskilde

markägaren eller djurhållaren som ekonomiskt får bära konsekvenserna av ett nationellt politiskt beslut.

En långsiktigt hållbar rovdjurspolitik förutsätter respekt för äganderätten och för dem som lever och verkar på landsbygden. Staten kan inte förvänta sig acceptans för rovdjurspolitiken om kostnaderna, riskerna och merarbetet i praktiken vältras över på ett fåtal enskilda djur- och markägare. Om förekomsten av stora rovdjur är ett nationellt intresse ska också kostnaden för detta bäras nationellt. Även stockholmare behöver betala för de kostnader som varg och lodjur medför för landsbygden.

Stärkt rätt att skydda sina djur

Den som äger eller vårdar tamdjur måste utöver ekonomisk kompensation ha en reell möjlighet att skydda sina djur mot rovdjursangrepp. Enligt 28 § jaktförordningen får björn, varg, järv eller lo under vissa förutsättningar dödas för att skydda tamdjur utan föregående myndighetsbeslut. Denna rätt bör utvidgas. En djurägare ska inte behöva vänta tills ett angrepp har inletts eller är omedelbart förestående för att få ingripa. Om exempelvis en varg uppehåller sig i direkt anslutning till en beteshage eller på annat sätt uppträder så att det finns en konkret risk för angrepp bör djurägaren ha rätt att avliva det. Regeringen bör därför se över 28 § jaktförordningen så att möjligheten att skydda tamdjur utvidgas till situationer där det finns en tydlig risk för angrepp, även innan ett angrepp faktiskt har påbörjats. Reglerna bör samtidigt utformas så tydligt att den som agerar för att skydda sina djur inte ska behöva tveka om vad som är tillåtet i en akut situation.

Daniel Lyckestam (M)

Boriana Åberg (M)

Alexander Svensson (M)

Amanda Thonander (M)

Peter Ollén (M)

Mats Sander (M)

Louise Meijer (M)

Lars Johnsson (M)

Tony Rahm (M)